

Arbeidsprogram for Unge funksjonshemmede 2020-2021

Vedtatt på generalforsamlingen 3.november 2019

Unge funksjonshemmede er en interesseorganisasjon for 37 frivillige ungdomsorganisasjoner, som til sammen har over 25 000 medlemmer. Siden 1980 har Unge funksjonshemmede kjempet for deltakelse og likestilling for ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

I dag er vi en sentral kunnskapsleverandør og samarbeidspartner for alle som jobber med utdanning, arbeidsliv, helse, levekår og organisasjonsutvikling for unge med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

Unge funksjonshemmede er partipolitisk uavhengig. Organisasjonen er demokratisk og selvstendig, og har eget styre, eget regnskap og egne vedtekter.

Arbeidsprogrammet tar utgangspunkt i Unge funksjonshemmedes vedtekter og prinsippprogram. Arbeidsprogrammet er uttrykk for medlemsorganisasjonenes felles politiske og organisatoriske prioriteringer for 2020-2021, og definerer resultatmål og suksesskriterier. I de politiske og organisatoriske prioriteringene inngår også internasjonalt arbeid, kunnskapsinnhenting og -formidling, kommunikasjon og driftsoppgaver.

Styret i Unge funksjonshemmede vil på grunnlag av vedtatt arbeidsprogram utarbeide en handlingsplan, med enkelttiltak og retningslinjer for det løpende arbeidet.

Interessepolitisk arbeid

Unge funksjonshemmede vil jobbe for å innlemme hele vår politikk i den helhetlige strategiplanen for likestilling av personer med nedsatt funksjonsevne og prioritere dette arbeidet.

Deltakelse og levekår

Unge funksjonshemmede oppgir i mindre grad enn andre at de synes livet er meningsfullt. Vi lever ikke livene våre kun på arbeid, skole og i helseinstitusjoner. Mulighet til å delta i idretten, på fritidsaktiviteter, kulturarenaer og i demokratiske prosesser er grunnleggende for mestring, sosialt nettverk og likestilling. Mange med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer opplever store barrierer for deltakelse.

Ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer må sikres levekår og mulighet til deltakelse i samfunnet på linje med andre. Ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer skal oppleve frihet fra diskriminering.

Funksjonshemmedes rett til å leve selvstendige og likestilte liv på alle livets områder er nedfelt i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Norge må oppfylle forpliktelsene i internasjonale konvensjoner om rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse, og jobbe for bedre levekår for ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom gjennom utviklingssamarbeid og på internasjonale arenaer der Norge deltar.

Prioriterte saker

- Jobbe for å bryte ned barrierer knyttet til manglende universell utforming, mangelfull digitalisering, hjelpemidler, transport og informasjon, som hindrer deltakelse i idrett, kultur og andre fritidsarenaer for unge med nedsatt funksjonsevne og kroniske sykdommer.
- Jobbe for at CRPD innlemmes i norsk lov, at tolkningserklæringene mot artikkel 12, 14 og 25 i konvensjonen blir fjernet, og tilleggsprotokollen om individklageordning blir ratifisert. Jobbe for å redusere geografiske forskjeller i oppfyllelse av rettigheter.

- Jobbe for at rettigheten til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) forskriftsfestes. Forskriften må vektlegge ordningen som et likestillingsverktøy, og sikre at man kan leve frie og selvstendige liv uansett hvor man bor. Kommunenes kompetanse om BPA må styrkes.
- Jobbe for å bygge ned barrierer for demokratisk deltakelse. Unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom skal ha like muligheter som andre til å være politisk aktive, og funksjonshemmede må sikres muligheten for reelt hemmelige valg og tilgjengelige stemmelokaler.

Utdanning og arbeid

For personer med funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdommer, er utdanning enda viktigere for å komme i jobb enn for andre grupper. Lavere utdanningsnivå eller ikke fullført utdanning er hovedårsaken til at personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i mindre grad deltar i arbeidslivet og i liten grad får økt inntekt etter fylte 30 år enn de fleste andre.

Å delta i arbeidslivet er viktig for å leve selvstendige liv, og gir mulighet til å bruke evnene sine, bidra til samfunnet og inngå i et fellesskap på en arbeidsplass. Det er også god samfunnsøkonomi å gjøre nytte av ressursene til ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.

Prioriterte saker

- Jobbe for økt tilrettelegging av undervisning, læremidler og læringsmiljø i grunnskole, videregående opplæring og høyere utdanning. Dette innebærer å øke kompetansen om elever og studenters rettigheter blant elever, studenter og ansatte i skole og høyere utdanning.
- Jobbe for å bevare retten til spesialundervisning. Den medfølgende klageadgang må sikres, og rettigheten styrkes ved at brudd får konsekvenser. Jobbe for at spesialundervisning skal utformes og gis av kvalifisert undervisningspersonell, og at kompetanse om spesialpedagogisk metode kommer inn i lærerutdanningen.

- Jobbe for å fjerne den øvre aldersgrensen på 22 år og taket på tre års varighet for utdanning som arbeidsrettet tiltak. Utdanning som arbeidsrettet tiltak må kunne gis til deltidsstudier. Bruken av utdanning som arbeidsrettet tiltak og andre tiltak som gir formell kompetanse må økes og prioriteres. Jobbe for tilbakeføring av innstramningene og kuttene i arbeidsavklaringspenge(AAP)-ordningen.
- Sikre at Unge funksjonshemmede blir hørt i Inkluderingsdugnaden. Sørge for at samtlige prosesser blir fulgt opp med god medvirkning, og fører til tiltak som bidrar til økt sysselsetting av ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.

Ungdomshelse

Ungdom i Norge møter i dag et helsevesen som ofte ikke er tilpasset behovene og livssituasjonen til unge mennesker. Helsepersonell har ofte lite kompetanse om ungdoms særskilte livssituasjon og behov. Skolehelsetjenesten og andre lokale lavterskeltilbud er mange steder lite utbygd eller ikke-eksisterende. Det finnes ingen nasjonale retningslinjer for overganger for ungdom i helsevesenet. Habiliterings- og rehabiliteringstilbudet til ungdom er mangelfullt, og informasjon når ofte ikke fram til ungdommene.

Mange unge med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer bruker helsetjenester oftere og over lengre tid enn andre grupper på sin alder. Ungdom er forskjellige, men helsetilbudene er gjerne lite fleksible, og innrettet enten mot yngre barn eller voksne.

Vi har alle en fysisk, psykisk og seksuell helse, og helsevesenet må se hele mennesket.

Prioriterte saker

- Arbeide for nasjonale retningslinjer for overganger mellom barne- og voksenavdeling på sykehus.
- Jobbe for å øke kompetansen om psykisk helse, funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer, både i spesialisthelsetjenesten og i lavterskeltilbud som skolehelsetjenesten og helsestasjoner for ungdom.
- Jobbe for mer forebyggende arbeid og forskning på trakassering av og vold og overgrep mot personer med nedsatt funksjonsevne. Bidra til gode

varslingsrutiner i medlemsorganisasjoner, og for at lavterskeltilbud for ungdom som har opplevd vold, overgrep og trakassering skal være tilgjengelige for alle uansett funksjonsevne.

- Jobbe for å løfte ungdomsperspektivet i ny nasjonal strategi for sjeldne diagnoser, og videreføre arbeidet for unge sjeldne på feltet for øvrig.
- Jobbe for økt åpenhet om funksjonshemmedes seksualitet, og for at unge med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer sikres tilgang til tilpasset kunnskap og rådgivning om seksualitet og seksualtekniske hjelpemidler, herunder også fokus på fertilitetsproblematikk.

Organisasjonenes rammevilkår

Stabile og enklere rammevilkår for organisasjonene er avgjørende for demokratisk og inkluderende ungdomsarbeid, der organisasjonene kan gi flest mulig gratis tilbud, prioritere det de selv mener er viktigst for medlemmene, og bygge opp organisasjonen over tid.

Alle barne- og ungdomsorganisasjoner må sikres nødvendig ressurser for at medlemmer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer kan delta på linje med andre, også i utveksling og internasjonalt rettet arbeid.

Prioriterte saker

- Jobbe for at organisasjonene for ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer blir mindre avhengige av prosjektstøtte, gjennom økt grunnstøtte fra staten, full momskompensasjon og økt gavefradrag.
- Jobbe for at organisasjonene for ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer får bedre rammevilkår for å drive internasjonalt ungdomsarbeid og utveksling på linje med andre barne- og ungdomsorganisasjoner.
- Oppmuntre Unge funksjonshemmedes medlemsorganisasjoner til å søke samarbeid med andre minoritetsgrupper.

Organisatorisk arbeid

Prioriterte saker

- Bidra til å bygge kompetanse i medlemsorganisasjonene på interessepolitisk arbeid, og gi organisasjonene bedre muligheter til å bidra inn i Unge funksjonshemmedes løpende arbeid med politisk påvirkning.
- Jobbe for at Unge funksjonshemmede får flere medlemsorganisasjoner.
- Fremme mulighet for samarbeid på tvers av ulike diagnoseorganisasjoner, og andre relevante organisasjoner.
- Styrke kompetansen om internasjonalt samarbeid.
- Arrangere minst en samling for medlemsorganisasjoner for ungdom med sjeldne diagnoser.
- Det skal legges til rette for at medlemsorganisasjonene kan bidra i interessepolitisk arbeid, herunder svar på høringer
- Gjøre alle interessepolitiske dokumenter (som hørings svar, politiske notater og rapporter) tilgjengelig på nettsidene fortløpende, og legge til rette for å strøme Unge funksjonshemmedes arrangement.

